

čeki Sel si za Salaricem Tonetom tje, kjer je večni mir, tja, kjer se bomo zopet videli!

Od Sv. Lenarta nad Laškimi se nam piše: Vojska je zopet zahtevala pri nas svoj žrtev. Vzela nam je pridnega, mirnega in nadejanelega vlega mladeniča Antona Gradnik iz Velikogorele. Vsled ran, dobljenih na soški fronti, je izlil svojo blago dušo v bolnišnici usmiljenih sester na Dupleju dne 15. oktobra 1917.

Dne 18. septembra t. l. je umrl v neki bolnišnici v Črni gori črnogorci Jožef Gorican, kmet v Apačah, župnije St. Lovrene na Dravskem polju, brat č. g. župnika Janeza Gorican v Spitalcu.

Dne 27. avgusta je padel na italijanski fronti 19 let stari mladenič Matevž Petek, doma iz Zlatol. pri St. Janžu na Dravskem polju.

Vse padle slovenske žrtve za domovino ohranimo v trajnem spominu!

Italijansko bojišče.

Položaj na italijanski fronti je naslednji: Južna skupina naše armade, ki stoji pod poveljstvom generalnega polkovnika Borojeviča, je že na nekaterih mestih ob izlivu Piave prodrla na zahodni breg reke, odkoder je do Benetk še samo nekaj 20 km. Ker se Lahji resno bojijo za posest Benetk, so vrgli na ta del bojišča številne čete in močno artilerijo, da tako zabranijo, da ne bi vsa Borojevičeva armada prišla čez reko. Naši oddelki, ki so že bili na desnem bregu Piave, so se vsled hudega sovražnega pritiska in srditega artilerijskega ognja morali umakniti nazaj na levi breg. Italijani so tudi odprli jezove in brani ter tako poplaval pokrajino ob Pivji pred njenim izlivom. Sedaj se vrši na tem prostoru močna artilerijska bitka. — Pri Belovi armadni skupini, ki stoji ob Pivji severno od Borojevičeve armade, do mesteca Vidor, ni nobene spremembe. — Vroči boji pa se vršijo na ostalem delu fronte med Piavo in Brento ter v ozemlju Sedem občin. Maršala Krobotin in Heccendorfa, ki stojita s svojimi skupinami od Piave do Adige, sta se že približala velikim benečanskim ravninam do 12 km. Da bi preprečili vpad naših čet na to ravnino, je novo italijansko armadno vodstvo vrгло v prostor pri Asiagu in med Brento in Piavo obilo rezerv. Zadnji čas so Italijani zahodno od Brente prešli čelo k protinapadom in skušajo predreti našo fronto in zavzeti važne višine, katere smo jim iztrgali v ozemlju Sedem občin. Kakor prejšnje dni zahodno od Brente, tako so zadnje dni Italijani proizvajali srdite napade na nekatere točke med Brento in Piavo. Italijani se na vso moč trudijo obdržati goro Monte Tomba, ki je poleg Monte Grappa (1779 m) zadnja važnejša italijanska gorska postojanka pred vhomom v benečansko ravnino. Severno pobočje gore Tombe je v naših rokah. Za to višino se sedaj vršijo krvavi boji, kakor svoj čas za goro Sv. Gabrijele pri Gorici. V tem prostoru bodo stopile v boj tudi prve francosko-angleške čete, katerih je baje že do 100.000 mož dospelo v Gornjo Italijo. Prihodnje dni je pričakovati na celi črti od Asiaga do morja srditih bojev. Vrhovno vodstvo italijanske armade je sedaj v rokah treh generalov — generala Cadorna pa je šel v pokoj.

V italijanski zbornici je novi ministrijski predsednik Orlando v seji dne 14. novembra označil trenutni vojaški položaj Italije za zelo resen. Pozival je zbornico, da zaupa v armado in v pomoč zaveznikov ter da naj ohrani z ljudstvom vred mirno kri. Zbornica je bila nato odgojena na nedoločeno dobo.

Sestdeset divizij proti Lahom.

Italijanska poročila naglašajo, da stoji 40 naših divizij v boju z italijansko armado, 20 divizij pa je še v rezervi. Lahji se bojijo, da bo avstrijska armada prihodnje dni v gorovju kakor tudi v ravnini srdito udarila na italijansko armado. Obenem poročajo italijanski listi, da se naši dobro pripravljajo na prehod čez Piavo.

Benetke izpraznjujejo.

Italijanski list „Corriere della Sera“ poroča, da spravljajo iz Benetk vse večje zgodovinske vrednosti in druge dragocenosti. Prebivalstvo je že večinoma zapustilo mesto, ker se boji, da bo hrvaški general Borojevič vkorakal v Benetke. Uredništva beneških listov so se preselila v Rim, istotako tudi velike trgovske hiše in banke.

Generala Cadorna in Porro odstavljena.

Dosedanji vrhovni poveljnik italijanske armade, general Cadorna, je vendar le odstavljen in je šel v pokoj. Nastanil se bo baje v Švici. Tudi njegov pomagač, general Porro, je odstavljen. Kralj mu je poveril neko nadzorovalno službo. Sedaj vodstvo italijanske armade ni v rokah enega posameznega generala, ampak je izročeno trem generalom: maršalu Diazu, generalu Badoglio in bivšemu vojnemu ministru Giardino.

Uspeh 4 mesecev.

V 4 mesecih so naše armade skupno zavzele ogromno površino sovražnikovega ozemlja: čez 45.550 stiriških kilometrov. Od 19. julija do 20. novembra smo vjeli do 400.000 vjetnikov in uplenili nad 3233 topov. Sovražniki so v 4 mesecih pridobili kljub velikim izgubam samo 143 stiriških kilometrov (večinoma na francoski fronti).

Turška bojišča.

Angleži zasedli Jafu. — Jeruzalem v nevarnosti.

Iz Londona se dne 18. novembra poroča: Angleške čete so dne 17. novembra brez odpora zasedle Jafu. Zdi se, da bodo Turki nadaljevali svoje umikanje v severni smeri. Mesto Jafa leži ob skulinati morski obali v južni Palestini in je pristanišče Jeruzalema, do katerega pelje 80 km dolga železnica, ki je bila zgrajena leta 1892. Mesto šteje 40—45.000 prebivalcev, od teh je tri četrtine mohamedancev, kakih 8000 kristjanov in 2000 judov. Jafa je eno najstarejših mest na svetu, kajti že leta 2000 pr. Kr. r. se imenuje v raznih egiptovskih napisih. Mesto je bilo znano že tudi Asircem, Hebrejci so imenovali to mesto Japho, Grki pa Jope. Pristanišče Jafe je bilo v starem veku znano kot eno najboljših ob obali Palestine. Mesto Jafa je tudi znano iz preroka Jonaša. Makabejci so zavzeli mesto, ki je postalo judovska last. Pozneje so pa Rimljani zasedli mesto. Ko se je mudil sv. Peter v Jafi, se je nahajalo mesto v oblasti Rimljanov. Za časa Konstantina Velikega se je nahajal v Jafi sedež škofa. V dobi križarskih vojsk je igrala Jafa veliko vlogo, kajti tukaj so se zbirale križarske čete. Leta 1268 so Turki zasedli Jafu, ki je ostala v turški oblasti do leta 1799, ko je Napoleon Bonaparte zavzel Jafu. Toda pod francosko oblastjo je bila Jafa le kratko časa, kajti že leta 1832 je prišla pod egiptovsko oblast. Od leta 1841 naprej je pa v turški oblasti. Jafa je dandanes zelo važno trgovsko mesto in pristanišče, v katerem se vsako leto do 20.000 jeruzalemskih romarjev izkroca za potovanje v Jeruzalem. — Jeruzalem je v nevarnosti, da ga zasedejo Angleži.

Podpisujte sedmo vojno posojilo!

Razne politične vesti.

V avstrijski državni zbornici se je v začetku petkove seje vršila volitev delegata za Istro. Izvoljen je bil poslanec Laginja, za nadomestnika pa poslanec Spinčič. Zbornica je nato nadaljevala razpravo o vladni predlogi glede omejitve jetike ali tuberkuloze in spolnih bolezni. Poslanec dr. Jankovič je predlagal, da se upeljejo posebni tečaji, na katerih se naj vojaštvu predava o tuberkulozi ali jetiki in splošno o zdravstvenih zadevah. Nadalje predlaga, da se naj begunci, ki sedaj živijo v raznih delih države, pustijo do konca meseca marca t. l. v krajih, kjer sedaj prebivajo, med tem časom pa naj vlada poskrbi, da se bodo popravili in pozidali njihovi porušeni domovi in sicer tako, da bodo odgovarjali zdravstvenim zahtevam. Ko je se poslanec Jerzabek predlagal, da bi se morala poostri kazenska določila glede razpečavanja in razširjanja nevarnih slik in spisov, je zbornica sprejela zakonsko predlogo. Vršila se je nato razprava o zakonski predlogi glede obdačenja stav pri raznih dirkah. Tudi ta zakonska predloga je bila sprejeta v nespremenjeni obliki, kakor jo je izdelal finančni odsek državne zbornice. Nato se je še vršila razprava glede podpiranja nevojaških oseb in njih svojcev in preostalih, ki so bili poškodovani vsled vojske. Tudi ta zakonska predloga je bila sprejeta. Končno je še zbornica razpravljala o zakonski predlogi, da se ustanovi poseben podporni sklad za srednje in male obrtnike z glavnico 100 milijonov K. Do podpore iz tega sklada bi naj imeli pravico samo taki srednji in majhni obrtniki, ki so bili vsled vojske prizadeti in oškodovani. Zbornica je sprejela tudi to zakonsko predlogo. — V torkovi seji se je v zbornici nadaljevala razprava o zakonski predlogi glede ustanovitve novega ministrstva za socialno oskrbo. K predmetu je govoril med drugimi tudi minister dr. Mataja, ki je obrazložil vse posamezne točke delokroga novega ministrstva, zlasti delokrog glede mladinske oskrbe, oskrbe vojnih oškodovanih in preostalih v vojni padlih vojakov, skrbi za žene vojnih invalidov, stanovanjske oskrbe za državne uslužbenke, vprašanje bolniškega zavarovanja, organizacija posredovanja za delo itd. Zbornica je sprejela zakon-

sko predlogo glede ustanovitve novega ministrstva v nespremenjeni obliki, kakor jo je izdelal ustavni odsek. Nato se je vršila razprava o zakonski predlogi glede zbrisa posledice kazenskih obsodb. Po tem zakonu bi se obsodeni osebi, ki je bila pred obsodbo na do rem glasu, ako je prvi storjeno šodo in ako je ob obsodbi preteklo več let, ne da bi bila dotična oseba vnovič sodnijsko kaznovana, spregledale posledice kazenske obsodbe in bi se jo smatralo, kakor da bi ne bila predkaznovana. Zlasti bi bil tak zakon v prid mladinskim osebam, ki so samo v svoji mladosti iz lahkomišljenosti zagrešile kako kazensko obsodbo, a je bilo njihovo poznejše življenje brez vsake kazni. Take osebe bi se po tem zakonu smatralo, kakor da bi ne bile predkaznovane. Tudi ta zakonska predloga je bila od zbornice sprejeta. Končno je še zbornica razpravljala o zakonski predlogi glede adskodnine županov in mest za opravljanje službe v renešenem delokrogu ter o zakonski predlogi glede enkratnega zvišanja draginskih doklad za državne uslužbenke. Obe zakonski predlogi je sprejela zbornica. Vlada je zbornici predložila več zakonskih narčtov, kot zakonsko predlogo glede zvišanja davka na sladkor, glede začasne nagodbe z Ogrsko in glede obdačenja avstro-ogrške banke.

Iz Jugoslovanskega kluba je izstopil dr. Šusteršič in njegov verni sodrug Jaklič. Razlogov za izstop ni povedal v javnosti. Kot povod za izstop pa je porabil volitev v delegacije, pri kateri so vsi kranjski poslanci z edino izjemo Jakliča volili za kranjskega delegata ne dr. Šusteršiča, temveč dr. Korošca. Nato je dr. Šusteršič izstopil in izjavil, da nima zaupanja ne do članov ne do načelnštva Jugoslovanskega kluba. Že verjamemo, da je dr. Šusteršič izstopil vsled pomanjkanja zaupanja, toda na tem pomanjkanju trpi on sam, ker mu je pri delegacijski volitvi izkazal svoje zaupanje izmed kranjskih poslancev edini Jaklič. O volitvi v delegacije se je po Šusteršičevem izstopu razpravljalo v seji Jugoslovanskega kluba v torek, dne 20. novembra. Klub je izjavil, da je v splošnem narodnem interesu smatral za neogibno potrebno, da v sedanjem resnem času klubovo politiko, zlasti v delegacijah, zastopa klubov načelnik sam. Ob enem izraža klub svojemu načelniku dr. Korošcu popolno zaupanje, ker je prepričan, da bo klubov načelnik klubovo stališče kakor dosedaj tudi zana, rej zastopal odločno in nesebično. Šusteršičev izstop in njegova izjava je torej udarec v vodo. Nameravanega oslavljenja Jugoslovanskega kluba ni dosegel. Nasprotno so se člani strnili v še trdnjšo zvezo okoli svojega odločno in nesebično delujočega načelnika, ki uživa njihovo popolno zaupanje. Vse zaupanje pa je izgubil dr. Šusteršič. Zapustiti edinstveno bojno črto naših poslancev v tako resnih in odločnih časih, kakor so sedaj, to je dezertacija, to je uskokstvo. Ali je pri dr. Šusteršiču bil merodajen nagib osebnega razžaljenja in častihlepnja, ali pa so ga nagibili k političnemu pobegu iz Jugoslovanskega kluba politični nagibi, se bo kmalu pokazalo. Naša javnost bo skrbno in vestno na straži za vse spletkarije, ki se od Nemcev in Madžarov snujejo in kujejo zoper jugoslovansko politiko. Ne bomo dopustili, da bi se v slovenski politiki razvila in količakaj uveljavila podobnost in vzporednost k breznačajnemu in osebne koristi zasledujočemu hrvaškemu frankovstvu. Kot člani Vseslovenske ljudske stranke izjavljamo, da se politika našega naroda dela in vrši edino le v okviru Jugoslovanskega kluba in njegovega majniškega programa; vsled tega smatramo in obojamo vsak poizkus, za nesti razdor med slovenske poslance in oslabil politično moč našega naroda, kot narodno in politično izdajstvo.

Volilna preosnova na Hrvaškem bo prišla v hrvaškem saboru te dni v razpravo. Po novi volilni preosnovi bo Hrvaška razdeljena v 120 volilnih okrajev in bo prišlo na enega poslanca približno 22.000 prebivalcev. Volilno pravico bo imela vsaka 24 let stara moška oseba, ki ima na Hrvaškem domovinsko pravico. Poslanec mora razumeti čitati in pisati ter mora biti več hrvaškega ali srbskega jezika. Uradniki se ne bodo smeli voliti za poslance.

„Hrvaška Država“ piše dne 17. t. m., da se naši narodni protivniki (Nemci in Madžari) močno trudijo, da bi preprečili ujedinjenje Slovencev in Hrvatov in da bi pripravili Hrvate do tega, da bi obrnili hrbet Slovence. Omenjeni list pravi: „Slovenaca ne damo! Sve što je narodno i čestito u nas, mora da s prezirom odbije ovake riješenje jugoslovanskog pitanja bez potpunog ujedinenja svih Slovenaca s nama.“ Nas Slovence mora iskreno veseliti, da se bratje Hrvati tako odločno zavzemajo za boljšo bodočnost slovenskega naroda.

Na Francoskem so dobili novo ministrstvo, kateremu načeluje znani prostozidar in ljuti sovražnik katoliške cerkve, Klemenso. Tudi vsi ostali člani ministrstva so prepojeni prostozidarskega duha. Nov ministrijski predsednik je odločen pristaš struje za brezobzirno nadaljevanje vojske. Mož je, čeprav star 76 let, še vedno mladeniško gibčen, izborni govornik, dober pisatelj in neizbirčen v središču za dosego svojega namena. Novi ministrijski predsednik, ki je že strmoglavil marsikatero ministrstvo, je na glasu kot ena najvplivnejših in najmočnejših političnih osebnosti na Francoskem. Diplomatične zveze med Francijo in Sv. Stolicjo so pretrgane že celih 13 let: novo framazonsko francosko mi-

nistrstvo kajpada ne bo nič storilo za to, da se upelejo boljši in prijaznejši odnosi med Francijo in Sv. Stolico.

V mestu Oporto na Portugalskem je izbruhnila vstaja. Po mestnih ulicah se vršijo krvavi boji med revolucionarnimi in vojaškimi oddelki. Tuji državniki so morali zapustiti mesto in se podati na angleške bojne ladje.

Tedenske novice.

Obletnica smrti cesarja Franca Jožefa. Včeraj, v sredo, dne 21. novembra, je minulo eno leto, kar je v Bogu zatisnil oči cesar Frane Jožef I. Po vsej Avstriji so se ta dan vršile sv. maše-zadušnice za dušo rajnega cesarja. Mnogo, mnogo se je spremenilo tekom enega leta! Rusija ni v stanu voditi nadalje vojsko proti nam, Italija je porazena. Naše zmagovite armade stojijo globoko v Italiji. Avstrija, o kateri so sovražniki prerokovali, da se bo po smrti cesarja Franca Jožefa razsula, stoji bolj trdna kot kdaj prej. — Nesmrtna slava spominu cesarja Franca Jožefa!

Eno leto cesar. Danes je minilo leto dni, kar je cesar Karel I. zasedel prestol Habsburžanov. V kratki dobi svojega vladanja si je pridobil srca državljani in je povzdignil moč in slavo Avstrije na zunaj in znotraj. Jugoslovane cesar Karel zelo spoštuje kot vrl, državni zvest narod. Obljubljena nam je narodna svoboda in večje pravice. Cesar Karel in cesarica Zita sta vneta katoličana. Vse to nam da gorlo zaupanje, da se bo pod cesarjem Karlom prenovila in ojačila vsa Avstrija, posebno pa naš slovenski jug. Slava cesarju Karlu in cesarici Ziti! Bog jim daj srečo in svoj nebeški blagoslov!

Naš cesar proti dvoboju. Naš cesar je izdal na armado in vojni mornarico povelje, da je odslej naprej prepovedan dvoboj v armadi in vojni mornarici, kakor tudi vsaka udeležba dvoboja. Nadalje je ukazal, da bodo v bodoče morebitne spore med pripadniki armade in vojni mornarice poravnava po sebi vojaška častna raziščišča.

Poroka v cesarski hiši. Kakor poročajo, se bo cesarjev brat nadvojvoda Maks poročil s princezino franciško Hohenlohe-Schillingensfurst se ta mesec in sicer najbrže dne 28. t. m. v Laxenburgu pri Dunaju. Nadvojvoda bo s svojo mlado soprogo stanoval v gradu Belvedere na Dunaju. Poroka se je zakasnila vsled opasne bolezni nadvojvode Maks. Zenin je bil namreč meseca oktobra operiran na slepiču.

Minister dr. vitez Žolger sprejema odslej vsako soboto od 10. ure predpoldne do 1. ure popoldne. Prostor njegovega urada se nahajajo na Dunaju, 1. Operaring 5. III. nadstropje.

60letnica slovenskega škofa. V Ljubljani je dne 15. t. m. obhajal svojo 60letnico tržaški vladika dr. Andrej Karlin. Odličnemu slovenskemu cerkvenemu knezu še na mnoga leta!

Odlikovan slovenski vojni kurat. Duhovni zastupni križ II. razreda z meči in Karlov četni križ je dobil č. g. vojni kurat Bogdan Lendovšek, ki opravlja dušno pastirstvo že drugo leto na italijanskem bojišču.

Slovenci na fronto, Nemci pa stražijo Ruše. Celovškemu »Miru« se poroča iz Spodnje Koroške: »Samo nemške stražnike nastavljajo pri nas za vojne vjetnike, ki ne razumejo ne vjetnikov ne domačega ljudstva, in vendar je nujno potrebno, da se morejo stražniki glede vjetnikov razgovoriti z domačim ljudstvom. Zdi se, kakor da se Nemci ravna po pravilu: Pojdite Slovenci na fronto, mi pa bomo že doma opravili. Po vojski pa se bodo mogočno bili na prsi in se hvalili: Kaj vi, mi smo junaki, mi smo zmaga!« Tudi na Slov. Štajerju so nastavljeni po mnogih krajih samonemški stražniki za vjetnike.

Odpadnik se na smrtni postelji vrnil v katoško cerkev. Iz Razvanja pri Mariboru se nam poroča: Dne 17. novembra 1917 se je vrnil v katoliško cerkev Franc Zieringer, ki je pred kakimi 20 leti, preslepljen od lutrovskih vsenemških agitatorjev, odpadel od katoliške vere. Dne 19. novembra je mirno v Gospodu vaspal previden s sv. zakramenti za umirajoč. Veliko veselje vlada med njegovimi sorodniki in znanci radi njegovega spreobrnjenja. Gotovo mu je goreča molitev domačih izprosila to izvanredno milost. N. v. m. p.!

Za Tiskovni dom v Mariboru so darovali p. gg.: Pungartnik Franc, Slivnica, 2 K; Pungartnik Marija, Slivnica, 2 K; Brumen Martin, Cven, 10 K; Jeržan Marija, St. Vid pri Planini, 2 K; Zakošek Vid, St. Vid pri Planini, 10 K; Ferline Alojzija, Sv. Ana na Krembergu, 2 K; Skale Marija, Arclin pri Vojniku, 3 K; Grögl Rajmund, vojak, Celje, 5 K; Gus Jurij, Vodole, Zetale, 10 K; Selmajer Jurij, dijak, Ptuj, 10 K; Rodbina Vrščič, Kokolajnsak, Sv. Jurij ob Ščavnici, 10 kron; Gosak Franc, Sv. Janž na Peči, 100 K; Obrecht Tereza, Maribor, 10 K; Bauman Stefan, Podova, 4 K; Leskovar Marija, posestniška hči, Šikole pri Pragarskem, 1 K; Malinzer Karel, kaplan, Zetale, 100 K; Bučar Kristina, trgovka v Čadramu, 20 K; Neimenovan, Sv. Križ

nad Mariborom, 200 K; Mišič Adam, Feldhof, 1 K; Strah Jurij, veleposestnik, Sv. Andraž v Slov. gor., 8 K; Kramberger Marija, Sv. Bollenk v Slov. gor., 3 K; Rumpf Ivana, Kamnica, 2 K; Posojilnica v Gornji Radgoni 200 K; Medved Josipina, posestnica, Lehen, 20 K; Jager Avgustin, Sv. Jurij ob juž. 2., 10 K; Zajko Kristina, Prihova, 3 K; Janžič Katarija, Spodnje Hoče, 20 K; Ploj Alojzija, Jarenina, 5 K; Neimenovan, Sv. Lenart v Slov. gor., 4 K; Androja Micika, Sv. Jurij v Slov. gor., 5 K; Neimenovan, Hotinja vas, 5 K; Koropec Marija, Spodnja Nova vas pri Slov. Bistrici, 20 K; Neimenovan, Sp. Nova vas pri Slov. Bistrici, 20 K; Vešner Kristina, Krčevine pri Mariboru, 2 K; Sniderič Tomaž, Moravci, 2 K; Vegen Lira, Draženci, Ptuj, 2 K; Kosi Filip, Lešnica, Ormož, 4 K; Ražun Matej, župnik, Sv. Jakob v Rožu, 50 K; Lasbaher Jožef, župnik, Belevode 50 K; Presker Karel, župnik, Kapele, 200 K; Neimenovana, Sv. Peter pri Mariboru, 10 K; L. Ribič, Gradeo, 20 K; Neimenovan v Slatinskem dolu pri Svečini 10 K; Mesarič Matija, vojak, Maribor, 5 K; Vrtačnik Luka, Preloge, Soštanj, 30 K; Ivan Vedečnik, Solnograd, 1 K; Šuman Terez., Sv. Lenart, 10 K. — Vsem blagim darovalcem priskrba hvala! Dr. Anton Jerovšek, ravnatelj Cirilove tiskarne.

Sv. maša za blagor vseh dobrotnikov Tiskovnega doma bo na god sv. Andreja apostola dne 30. novembra t. l. pri Materi Milosti v frančiškanski cerkvi v Mariboru.

Za Tiskovni dom se lahko darujejo tudi zadolžnice vojnega posojila ali sploh vrednostni papirji, ako kdo nima na razpolago gotovine. Vsak vrednostni papir je dobro došel in se hvaležno sprejme.

Posnemajte! Marijina družba v Ptuj je nabrala za Tiskovni dom 200 K. Za isti namen so darovali tudi tretjeredniki v Ptuj 200 K. Res lepa misel! Ravno Marijine družbe in tretjeredniki posameznih župnij naj tekmujejo med seboj v nabiranju doneskov za Tiskovni dom, saj s tem delajo za krščansko in za narodno stvar!

Slovenci v Nemčiji. Dne 4. novembra so priredili Slovenci na Nemškem v Gladbeku lepo spominjsko slavlje za umrle svojce, zlasti za na bojiščih padle junake-rojake. Slovesnost se je vršila po načinu, kakor je običaj pri nas na Slovenskem. Proti 4 na 4 popoldne so se Slovenci zbrali v zelo velikem število na Šilerjevi cesti v Gladbeku. Prihiti so tudi Slovenci iz Horsta, Buerja, Karnapa, Esena, Dortmund. Nudila se je opazovalcu pestra slika. Razven velikih in lepih zastav društva slovenskih rudarjev in slovenskega rožniveškega društva je bilo i veliko število malih zastav v avstrijskih in slovenskih narodnih barvah. Ženske so bile pokrite z robci, moški pa s čepicami. Proti 4. uri se je začel dolgi spreved, pevajoč krasne cerkvene pesmi, v presledkih pa opravljajoč molitve, pomikati proti cerkvi Sreca Jezusovega v Cveklu. V cerkvi se je slavoslovni govornik spominjal padlih junakov ter tolažil navzoče vernike. Cerkevna slovesnost se je končala z blagoslovom in z zahvalno molitvijo. Ker je ravno tega dne obhajal avstrijski cesar svoj imendan, so se Slovenci kot domoljuben narod spominjali v svoji veliki ljubezni tudi svojega cesarja. Na povratku iz cerkve so zapeli avstrijsko cesarsko pesem in zaklicali trikratni mogočni »živijo.« Navdušenje in ljubezen Slovencev na Nemškem do svojega cesarja in do domovine je nepopisno. Vse slavje Slovencev je poteklo zelo slovesno in v takem redu, da so izražali svoje priznanje tudi vsi tisti Nemci, ki so imeli priliko videti to izvanredno veličastno slovesnost.

Poročil se je dne 18. novembra na gradu Podgrad pri Vranskem višji vojaški zdravnik in vseučiliški asistent g. dr. Hugon Robič, sin pokojnega štajerskega deželnega odbornika in dolgoletnega slovenskega državnozbornskega poslanca Robiča, z gospico Anico Majdič, hčerko slovenskega veleindustrijalca g. Petra Majdiča v Celju.

Slovenski ranjenci pišejo iz italijanskega vojnega vjetništva. Iskrene pozdrave pošiljajo iz bolnišnice vsem domačim in želijo iz daljne tujine skorajšnega svidenja: desentnik Tonček Zimmermann iz Ljutomer, pešci: Jožef Škerjanec iz Rožic v Istri, Franc Frangež iz Cirkovec pri Pragarskem, Jurij Golob iz Brstja pri Ptuj, vsi od domačega pešpolka št. 87, 2. vojne stotnije.

Iz Rusije. Iz ruskega vjetništva nam pišejo: Pozdrav vsem čitateljem »Slov. Gospodarja.« Prav rad bi že enkrat čital Vaš list. Mi se imamo tukaj v Rusiji srednje dobro. Marsikaj bi vam imel poročati, kar bi zanimalo čitatele, pa je nemogoče. Pozdrav vsem od Gustelna Kompolšek iz St. Jurija ob južni žel. in od Antona Stenovec iz St. Pavla pri Preboldu.

Vjetniki v Rusiji želijo »Slov. Gospodarja.« Jožef Tesovnik, vjet v Kurganu, volost Mihaelovska, v Sibiriji, nam piše, da si tamošnji vjetniki-Slovenci želijo »Slov. Gospodarja.« — Žal, da našim vjetim rojakom ne moremo ustreči, ker je pošiljanje časnikov v Rusijo prepovedano.

Morilec-vojak obsojen na vislice. V Gradcu je bil dne 20. novembra pred vojaškim sodiščem morilec-vojak Anton Mašek, ki je dne 19. avgusta na Ranci pri Pesnici zahrbtno umoril 56letno Alojzijo Polančič in njenega 6letnega vnuka Ivana Straus, obsojen na smrt na vislicah.

Gospodarske novice.

Ugovori proti vinskemu davku. V vinorodnih krajih sedaj pridno podpisujejo vinogradniki pole proti vinskemu davku. Posebni seli gredo od hiše do hiše in pobirajo podpise. V krajih, kjer se župani nočejo pobirgati za pobiranje podpisov, naj vzamejo drugi možje to važno delo v roke. Sedaj je še čas, da se branimo tega krivičnega davka. Poznejše jadrkovanje ne bo nič pomagalo. Podpisane pole pošljite takoj enemu izmed naših državnih poslancev (Dunaj, parlament). — Mestna občina Ormož nam je vrnila tiskovine s pripombo, da ji moramo poslati nemške. Naši narodni nasprotniki torej niti v tako važnih gospodarskih zadevah nočejo iti s slovenskimi kmeti.

Grof Clary in štajerski kmetje. Splošno se povsod na Štajerskem, tudi med nemškimi kmeti, odočrava odločen nastop slovenskih poslancev na Dunaju proti cesarskemu namestniku grofu Claryju. V zadnji seji preteklega tedna je vložil deželni odbornik dr. Verstovšek interpelacijo na notranjega poljedelskega ministra v zadevi štajerskega namestnika. Grof Clary je namreč pri zadnjem posvetovanju deželnega gospodarskega sveta v Gradcu izjavil: »Jaz bom že nastopal proti kmetom z vso strogo strogostjo!« Poslanec dr. Verstovšek je v interpelaciji protestiral proti temu, da deželni politični šef nastopa s takimi predsodki proti največjemu stanu v deželi, proti kmetem. Interpelacija, nadalje se poziva poljedelskega ministra, da štiti kmeti stan pred grožnjami štajerskega namestnika.

Zakaj se ne postopa povsod enako? Ko je bil minister Höfer v Gradcu, je obljubil, da bo uvedel enako postopanje v vseh kronovinah. Toda še sedaj je pozabil na svoje obljube: Štajerskemu kmetu je dovoljeno vzeti za krmila le 1/2 pridelane koruze, a spodnjeavstrijski kmetje pa smejo vporabiti za krmiljenje vso koruzo. Na Štajerskem smo pač državljani druge vrste. Zakaj ne skrbi namestnik grof Clary, da bi vendar dobili Štajerci ravno iste pravice, kakor jih imajo drugi državljani?

Važno pri rekviriranju žita. Poljedelci so dolžni po zakonih in odredbah vračunati med žito, katero se njim pusti za lastno rabo, do ene tretjine ajde. Pri tem vračunanju se jim godi velika krivica. Kajti če damo 100 kg pšenice ali rži v mlin, dobimo do 90 kg moke, pri 100 kg koruze 80 kg koruzne moke; 100 kg ajde pa vrže kvečjem 45 — 48 kg moke. Kmetje torej, ki si morajo vračunati ajde do jedne tretjine, so prikrajšani, ker ajda ne da toliko moke kakor drugo žito. Deželni odbor je, uvažujoč to krivico, v svoji zadnji seji sklenil vpozoriti v posebni vlogi c. kr. namestništvo in c. kr. ministrstvo za ljudsko prehrano na to prikrajšanje proizvajalcev in zahtevati dvakratno množino ajde za lastno uporabo.

Pritožbe iz ptujskega okraja. V zadnjem času vlada med prebivalstvom v ptujskem okraju veliko razburjenje nad postopanjem ptujskih trgovcev. Ako hočeš kaj kupiti, ti trgovec ne da nič, ampak se ti v obraz reži ter pravi: »Prinesi pšenico, moko, krompir, sreh, jajca, fižol itd., potem dobiš, drugače pa nič.« Začelo je to krivično ravnanje ptujsko mesto. Ustanovilo je posebno menjavalnico, kjer si dobi petroleja, sladkorja itd. brez kart, ako si prinesel moko, žajlo, fižol itd. Odkod so dobili toliko sladkorja, petroleja mestni gospodje, je menda njihova in grofa Claryja skrivnost. Kmet ni dobil petroleja za svoje delo, tam so ga imeli v izobilju. Sele v zadnjem času je g. Ornič moral zapreti to čudno trgovino, ki je bila zoper vsako postavo in odredbo. Dasi se je to protipostavno postopanje godilo v sredi mesta v najživahnejši ulici, vendar je ni videl noben žandar, ne policaj, ne finanec, ne okrajni glavar Netolizka. Mi se čudom čudimo, ker drugače — nasprotni kmetom in Slovincem — več vidijo in slišijo, kot je res. Kako poskočni, kako bistrovidni in tankosilni so bili n. pr. v začetku vojske leta 1914 žandarji in pa ptujski gospodje, kako »goreči za postave.« Kako pazi ptujski policaj na trgu, da ne bi kaka kmetica katere reči za 1 vinar dražje prodala, dasi jo je morebiti eno uro daleč ali še od dalje prinesla. Mlatičem so jemali s silo njihov zaslužek, v Ptuj pa si lahko nosil brez strahu vse! Ker pa se uradno to zdaj več ne more goditi, pa nadaljujejo to neuradno — kakor zgoraj omenjeno — ptujski trgovci. Ne evirna, ne žreblja, ne cikorijske, ne obleke, ne usnja, ne podplatov ne dobiš, ako prideš brez jerbasa. Tako postopajo skoro vsi trgovci in pri vsaki stvari. Tudi opeke in apna ni dobiti brez »mite.« Ako te vidi trgovec, da stopiš v trgovino, ne da bi »kaj prinesel«, ti samo reče: nimam, ne morem dati, drugi pa, ki niso prišli »sami«, pa dobijo. Da tako dobijo trgovci vsega veliko več, kakor sami potrebujejo, je jasno. Kam vse to gre, bi bilo zanimivo zvedeti. A takaj namestništva nič ne stori, da bi branila revno ljudstvo. Kmetu se vse odvzame za nizko ceno, on pa potrebščin svojih ne dobi niti za drag denar. Običaji bi morali otroke za zimo in šolo, a ne dobijo ne obleke, ne obuvala, tudi celo soli se ni dobilo — za denar. Živeža pa je itak premalo v hiši. Ako trgovci tako ravna z ljudstvom, naj oblast tudi njihovo blago zaseže, kakor kmetijske pridelke, jim nastavi primerne cene ter razdeli med potrebno ljudstvo! Kaj bodo pomagale karte za obleko n. pr. ako pa blaga ne dobiš, če ne prineseš raznih živil v trgovino? Otroci ne morejo v šolo, ker nimajo obleke, ne obuvala, ker matere nimajo kaj nesti v trgovino. Ljudstvo se začudeno vprašuje, kako more oblast to tr-